

Postadres:
Gemeente Almelo
Postbus 5100
7600 GC Almelo

Bezoekadres:
Haven Zuidzijde 30
7607 EW Almelo

telefoon: (0546) 54 11 11
e-mail: gemeente@almelo.nl
internet: www.almelo.nl

Aan de raadsfractie PvdA
Ter attentie van mevrouw J. Geerdink
en de heer A. de Vries

Uw brief	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Datum
22 november 2018		UIT - 1884904	5 maart 2019
Bijlage(n)	Doorkiesnummer	Behandeld door	Zaaknummer
	0546-54 11 11	S. Beltman	DCS - 1862576

Onderwerp
Vervolg schriftelijke vragen over re-integratie en participatie

Geachte mevrouw Geerdink en heer de Vries,

Op 22 november 2018 heeft u namens de PvdA raadsfractie nadere vragen gesteld over re-integratie en participatie naar aanleiding van de beantwoording van uw eerdere vragen van 30 september 2018. In deze brief beantwoorden wij deze nieuwe vragen.

U begint uw brief als volgt:

In uw beantwoording d.d. 30 oktober 2018 plaatst u de activiteiten die uitkeringsgerechtigden verrichten bij Avedan en Soweco onder de noemer sociale activering. Het betreft zoals u zegt Almeloërs "met een grote afstand tot de arbeidsmarkt die nog niet in staat zijn om aan het werk te gaan".

Na inzage in reeds gesloten detacheringcontracten (opgesteld door Soweco NV) stuiten we direct op een conflict. Het contract, zo luidt het, is een "OVEREENKOMST ARBEIDSACTIVERING". Er is dus sprake van arbeidsactivering in plaats van sociale activering. De inhoud van de overeenkomst doet – consistent met de aard van de overeenkomst - vermoeden de kenmerken van een participatieplaats te hebben. Er is o.a. sprake van onbeloonde additionele werkzaamheden die een voortzetting (kunnen) zijn van reeds bestaande vrijwillige arbeid.

De PvdA fractie heeft derhalve de volgende vervolgvragen:

1. Wanneer een uitkeringsgerechtigde al vrijwilligerswerk deed dat aan de bijstandsnormering voldeed (door de beoordelaars van de gemeente), werd overgeheveld naar Soweco onder voortzetting van dezelfde onbetaalde arbeid, onder de noemer van arbeidsactivering, wat ontbreekt er dan nog om het als participatieplaats te oormerken?

Wij hebben in het verleden overeenkomsten met Soweco afgesloten die erop gericht waren dat inwoners die (nog) niet in staat zijn om aan het werk te gaan, sociaal geactiveerd zouden worden zodat zij weer aan het maatschappelijk verkeer gingen deelnemen. De achterliggende gedachte was, naast verbetering van het welzijn van deze inwoners, dat zij mogelijk op termijn, al dan niet na andere vormen van ondersteuning, regulier werk zouden kunnen aanvaarden.

De term 'arbeidsactivering', welke Soweco als uitvloeisel van de overeenkomst met de gemeente Almelo hanteert in haar contracten die worden afgesloten met inwoners, omvat een breed begrip.

Arbeidsactivering begint bij sociale activering en komt via participatieplaatsen, stages en proefplaatsingen steeds dichterbij een aanstelling in regulier werk.

Pas wanneer men in staat is een reguliere arbeidsovereenkomst aan te gaan komt een eventuele participatieplaats in beeld. De participatieplaats is bedoeld voor mensen met een persoonlijke werkbelemmering die door die belemmering op de arbeidsmarkt een geringe kans maken. De participatieplaats is daarbij een re-integratie instrument dat wij verplicht, met een beschikking, aan uitkeringsgerechtigden kunnen opleggen. De uitkeringsgerechtigde moet daarbij voldoende meewerken. Wanneer onvoldoende wordt meegewerkt dan kunnen wij de uitkering verlagen. Wordt er wel voldoende meegewerkt dan krijgt de uitkeringsgerechtigde recht op een premie.

Daar komt bij dat de participatieplaats een vorm van sociale activering is. Het verrichten van werkzaamheden als tegenprestatie voor het ontvangen van een bijstandsuitkering is dat ook. Steeds moet voor ogen worden gehouden dat het doel van de Participatiewet is dat een inwoner van Almelo die een bijstandsuitkering geniet, uit die uitkeringssituatie komt en weer regulier werk verricht. Het overhevelen naar Soweco onder voortzetting van dezelfde additionele arbeid maakt daarom niet dat er dan opeens sprake is van een participatieplaats.

2. Waar bestaat de begeleiding/scholing uit van mensen die een overeenkomst arbeidsactivering hebben bij Soweco? Hoe monitort u op groeps- en persoonsniveau of er een verschil is tussen de papieren werkelijkheid (www.soweco.nl/arbeidsactivering) en de – soms weerbarstige – praktijk? Met andere woorden: wat merken deze uitkeringsgerechtigden als voordelen van dit zwaardere regime waarin zij terecht zijn gekomen? Hoe vergroot dit regime het uitzicht op doorstroming naar de reguliere arbeidsmarkt?

Inwoners die worden geholpen door Soweco komen niet in een zwaarder regime terecht. Wel is sprake van een structurele begeleiding waardoor de sociale activering een grotere kans van slagen krijgt. De medewerkers van Soweco hebben allemaal de training geluks-gericht werken gehad. Zij zorgen voor plaatsing en geven aandacht bij bijvoorbeeld ziekte en verzuim. Alleen bij problemen wordt er contact met de gemeente gezocht. Op contractniveau is er met Soweco contact over aangemelde mensen, aantal plaatsingen, doorlooptijden en dergelijke.

3. Klopt het dat de gemeente de hier bedoelde arbeidsactivering-plekken na heroverweging alsnog als participatieplaats moet oormerken? Klopt het dat de gemeente deze plekken anders heeft geïnterpreteerd en toegepast dat (de wetgever) bedoelde? Graag een toelichting bij een ja of nee.

Afhankelijk van de persoon van de betrokkene en de voorwaarden die aan een participatieplaats worden gesteld, kan achteraf beschouwd worden vastgesteld dat een deel van die plaatsen de kenmerken van een participatieplaats hebben. Dit is in een aantal gevallen het geval, namelijk wanneer de betreffende inwoners aansluitend op de begeleiding door Soweco in staat blijkt te zijn om regulier werk te aanvaarden.

4. Bestaat de mogelijkheid dat de gemeente niet direct voor ogen had dat de uitkeringsgerechtigde door deze onbetaalde activiteiten een reguliere baan zou (kunnen) verwerven? Immers, de wetgever beoogde met de participatieplaats juist wel dat de uitkeringsgerechtigde op termijn een reguliere arbeidsplaats zou verwerven. Met andere woorden: de wetgever heeft de participatieplaats bedoeld als re-integratievoorziening en niet (primair) als een mogelijkheid voor mensen met een (zeer) grote afstand tot de arbeidsmarkt om (weer) aan het maatschappelijke verkeer mee te doen.

Onze inzet via Soweco was, als gevolg van beleidskeuzes in de vorige collegeperiode, primair gericht op sociale activering als vrijwillige tegenpresentatie voor de bijstandsuitkering. Deze vorm van sociale activering had inderdaad niet direct tot doel een inzetbaarheid in reguliere arbeid. Dit is een van de redenen waarom wij deze inzet via Soweco niet als participatieplaatsen aanmerkten. Tijdens de looptijd van het contract met Soweco bleek echter een klein deel van de groep bemiddelbaar naar reguliere arbeid. Wij beschouwen deze kleine groep als uitblinkers van de sociale activering.

Zoals bij u bekend zijn wij de inzet van onze Participatie-instrumenten aan het heroverwegen. Deze heroverweging krijgt zijn beslag in het nieuwe Uitvoeringsprogramma Participatiewet 2019-2022, dat in het tweede kwartaal aan de raad wordt aangeboden.

5. Als u met ons van mening bent dat u de participatieplaats teveel zag als vrijwilligerswerk, deelt u met ons dat er dan ten onrechte geen premie is uitgekeerd, dat daarom nabetaling van de participatiepremie aan de orde is voor de betrokken mensen?

De participatieplaats zien wij juist niet als een vorm van vrijwilligerswerk, maar als een re-integratie instrument, dat wij verplicht aan een uitkeringsgerechtigde kunnen opleggen. Vrijwilligerswerk is ook niet per definitie additioneel. Er zijn veel vormen van vrijwilligerswerk die als regulier worden beschouwd. In die gevallen is het geen participatieplaats. Een participatieplaats is, uitzonderingen daargelaten, wel additioneel. Dat is een voorwaarde. Vrijwilligerswerk vinden wij daarom niet de juiste definitie. In alle gevallen gaat het immers om werkzaamheden die worden uitgevoerd met behoud van uitkering. Van een participatieplaats is sprake wanneer aan de vereisten daarvan is voldaan. Het moet gaan om additioneel werk voor ten minste 18 uren per week en minimaal zes maanden lang. Daar bovenop komt nog de eis dat de betrokkene voldoende heeft meegewerkt aan het vergroten van zijn kans op inschakeling in het arbeidsproces. Een participatieplaats kan nooit langer dan twee jaar duren.

Een deel van de activiteiten die bij Soweco zijn verricht zijn, gezien het resultaat van deze activiteiten, niet als sociale activering te beschouwen maar moeten mogelijk als participatieplaats worden gezien (zie ook het antwoord bij vraag 3).

Wanneer dan is voldaan aan de verdere vereisten voor een participatieplaats, dan bestaat er voor de betrokkene mogelijk recht op een premie. Wij gaan onderzoeken voor welke inwoners dit het geval is geweest. Wij gaan daarvoor de inwoners die via Soweco een arbeidsactivering-traject volgen of hebben gevolgd aanschrijven met het verzoek zich te melden, wanneer zij in aanmerking denken te komen voor een participatiepremie. In de beoordeling die wij hier op laten volgen nemen wij in ieder geval mee: de minimumduur van 6 maanden, het minimaal aantal ingezette uren van 18 uur per week en de beoordeling of er voldoende is meegewerkt aan het vergroten van de kans op inschakeling in het arbeidsproces.

Omdat de raamovereenkomsten met Soweco op verschillende manieren geïnterpreteerd kunnen worden en omdat toegewerkt wordt naar nieuw beleid met andere accenten, overwegen wij de wenselijkheid van voortzetting van deze overeenkomsten.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Almelo,
de secretaris,

de burgemeester,